Ч. 278. Львів, пятниця дня 15. (2). грудня 1911. Річник VX.

ПЕРЕДПЛАТА на „**РУСЛАНА**“ виносить: **в Австриї:**

на цілий рік . . . . 24 К
на пів року . . . . 12 К
на чверть року . . . . 6 К
на місяць . . . . . 2 К

За границею:

на цілий рік: зі щоденною висилкою 7 долярів або 14 рублів; з висилкою двічи в тижни 6 долярів або 12 рублів; з висилкою що суботи 5 долярів або 10 руб. Поодиноке число по 10 сотиків.

Телефон Редакциї ч. 1484.

Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християньско-суспільний дневник.

„Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска“. — З Руслановиx псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о 5 год. по полудни. — **Редакция, адміністрация** і експедиция „Руслана“ при **ул. Хмельовского ч 15, II. поверх.** Експедиция місцева в Агенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попередну засторогу.

Рекламациї лише неопечатані є вільні від порта. — Оповістки звичайні приймають ся по ц 20 с. від стрічки, а в „Надіслянім“ 40 сот. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки

Quousque tandem?

Що у нашій Галичині йде царо- і православна аґітация на великі розміри, про се хиба кождий, що хоть дрібку цікавить ся нашим житєм, знає. Взяв сю справу „Совѣтъ“ „Русской Ради“ у свої руки. З рамени сего „совѣта“ замовив господин Бендасюк у ставропигійскій друкарні заяви переходу уніятских вірних в Галичині на православіє, а префект друкарні, господин Гавяк, коли єму звертано увагу на неумісність сего кроку, сказав: „Най собі поліция сконфіскує, як хоче“ А тимчасом поліция не мала що конфіскувати, лише записала собі, хто є накладцем аґітацийної заяви і, певно, скористає зі своїх відомостий.

І доки на чолі сеї акциї стояли сьвітскі люди, то положенє не було ще грізне, коли однак до сеї мерзкої справи прикладають руки уніятскі сьвященики, то хиба годі буде дивувати ся, як случаї зголошеня переходу на православіє не будуть в Галичині спорадичними а масовими.

Русофільске духовеньство на Лемківщині довело своїм московским запамороченєм до сего, що нині ціла часть краю вже поважно загрожена, коли не пропаща. Байдужність русофільских сьвящеників в Сокальщині починає рівнож видавати православні плоди не лише в селах, запаморочених москвофільскою дурійкою, але й там, де „товариші“ Трильовского визбули ся всяких релїґійних ідеалів. В Брідщині і Бобреччині бачимо ту саму прояву.

На чолї Бобреччини став сьвященик о. Андрей Яворский з Борусова. Сим „батюшкою“ займала ся вже свого часу львівска консистория. Єму поручено подати ся на пенсию, однак, як ходять голосно у Львові вісти, спас єго від сего омофор о. официяла Білецкого і крилошан-москвофілів. Коли перед кількома місяцями підніс на консисторскій сесиї о. крил. Мельницкий вістку подану нашою часописию, що о. Андрей Яворский займає ся висилкою селяньских дітий до Росиї, то справу знов відложено ad calendas graecas, так що мимоволї повстає питанє, в якій цїли покриває ся в Консисториї події і злочини, незгідні з достоїньством уніятского духовеньства? Прецінь ще не так давно велїв Ексц. Митрополит перепести иншого москвофіла Яворского, сотрудника в Городку, а о. мітрат Білецкий, користаючи з недуги нашого Князя Церкве, лишив єго на місци. Мимоволї родить ся в голові питанє чи не за поважний о. официял на те, щоби своєю особою і плечима заслонював те, що несе згубу католицкій Церкві?

Вчера вечером одержали ми з Брідщини допись, яку у вчерашнім числї потвердило „Діло“. Она звучить:

„О. Андрій Яворский з Борусова займає ся висиланєм дітий наших до Росиї на науку. Що оно так є в дійсности, сьвідчить слїдуючий факт: В ночи 7/8. грудня явило ся в коршмі в Шпирові коло Бродів 5 хлопчиків з селянином, які утїкали без пашпорту через границю з Росиї, де були, як казали, в якійсь школї в Яблонові. Ще лїтом, розказували они, намовили нас о. А. Я. до Росиї, та обіцювали золоті гори. Много охочих було, але на дворець привели лише селяни з Бринець церковних 5 хлопчиків, і нас виправлено до Радивилова, а звідси без пашпорту перевів нас російский жандарм до Яблонова. — Тут пасли ми зразу отару, скубали вовну та инші господарскі роботи робили. Їсти нам не давали і сьміялись з нас. Писали ми до родичів до дому, що нам зле, але листи наші перехоплювали і карали тому, що ми без відома „начальства“ писали. Коли родичам за дітьми стало банно, бо вісток не було, ходили до о. Яворского, та говорили, що дітям має бути лихо, а тодї о. А. Я. писав, здаєть ся, до Яблонова, що діти нарікають. Вкінци мав постарати ся отець Яворский, що листи дітий вже до родичів не доходили. Рада в раду зібрали родичі 160 корон і вислали батька одного з хлопців до Яблонова по дітий. Коли він сюди приїхав, дітий не хотїли видати, так що він мусїв утїкати з дітьми через границю. Пачкарі два дни переховували їх на границї в сїнї, а як раз варта змінила ся, казали утїкати. Батько одної дитини Василь Баран утїкав з дітьми на вманцї і прибіг на поля шнирівскі до на пів замерзлих. Якийсь віз, що вертав з Бродів, завіз їх в село до коршми, звідки відтак добрі люди позабирали по хатах на ніч і нагодували.“

До вісток, присланих нам, додамо за „Ділом“, що згадані діти перевів до Росиї через границю при помочи російского жандарма сам о. Яворский і що діти зневолені були утїкати з Росиї по глубокім снїгу і через річку по пояс.

Всї ті факти подаємо до відома львівскої Консисториї. Хиба останний час взяти ся рішучо до поборюваня сеї язви, якій імя москвофільство, що несе з собою деморалїзацию, що виховує у нас для Росиї платних і неплатних шпіонів на шкоду Австриї, на загубу нашого народа, на запропащенє уніятскої Церкви.

Quousque tandem?

„Щасливі“.

(Образок з житя народно демократ. учителя).

Передомною лежить „лист“ зі Львова, незапечатаний, на котрім написано: „Друки“. Я з засади до „Друків“ не заглядаю, тілько нищу, бо в них нїчого нїколи нема. Те саме мав я зробити з тим листом під „заглавієм“ „Друки“, який як раз лежить перед мною. Не знаю?!... Чи на лихо одначе, чи на добре — доста що щось мене „дюґнуло“! та казало менї заглянути до середини „Друків“!.. Заглядаючи до середини, я надіяв ся щонайменше найти спосіб придбаня „легким способом“ десь бодай... кілька корон денно, а тутимчасом я перечитав — пригадку — „Нар. Ком.“, що мене мій товариш в „Дїлї“ викликав колись в „системі трійок“ зложити, — ну, не багато!... лише 5 К на „виборчий фонд“ „Нар. Комітетови“!.. Гарний менї „зарібок“ — нагадав я собі розчарований! Не лучшеб було оно повідомити мене, що менї хтось там десь записав 500 К! та пригадати менї, що я їх ще не відібрав!?... Та ба!.. Коли то на сьвітї нїхто чоловікови не скаже: „на“! тільки все „дай“! Але бо відки то того вічного „дай“ набрати в кінци? Ось чоловік має тих нужденних 100 К на місяць! і з тих: „дай“! На „Вз. пом.“ 1 К, на бібліотеку 25 сот., на „орґанїзацийний фонд укр. учительства“ 20 сот., на удержанє бідного ученика в ц. к. семінариї 25 сот., на прасовий фонд нашої станової часописї 25 сот., на „Просьвіту“ 20 сот., на Тов-о Педаґоґічне 20 с, ка „Дїло“ 2 К, на „Руслан“ 2 К, на „Прапор“ 67 с, на житєву обезпеку 17 К 80 с, на обезпеку домашного статку 3 К, на сплату довгів (а є їх у мене нїврoку!!!) 20 К, на тютюн 3 К 70 с (я курю „чвірку“, бо на паньску „тринайцятку“ гроша нема!), на нафту 3 К 50 с, на стриженє волося 30 с, на почту (листи, картки, рекомендациї і т. д.) 60 с — і от вже маєш кругло 55 К місячно на „дурнички“! Лишаєсь для мене отже 45 К, з котрих маю удержати і вигодувати себе, жінку і четверо діточок! Отже справ кождому одїж, черевики, капелюх, купи з того паливо до хати, бо громада не дасть! заплати з того військову таксу 7 К річно (бо при „війску“ не хотїли держати, лише казали піти „бараболю теребити“, — а я!...), заплати з того особисто-доходовий податок 9 К річно, бож маєш 1200 К і „надобовязкові години“ хотяй „квінквенії — кат ма! — заплати дальше 12 К яко член »Бесїди« в нашому містї, дай на памятник Шевченка, Маркіяна Шашкевича, на народ. театр, на „Рідну школу“ (бось декларацию підписав), заплати за фіру до міста, відложи на.. „хрестини“ і лїкаря, купи собі яку книжку до прочитаня, щобись вже до решти не стуманїв в тій закутинї, — зложи 5 К на „виборчий фонд“ для „Народ. Ком.“ — сплачуй довги „Нар. Ком.“, бо „виборча акция загнала нас у великі довги, котрі ми приневолені сплатити“! — і най лишить ся тобі ще на... »пиво«! (але єго не покушаєш!!).

Пригадавши собі усї ті »доходи«, я глянувши на »ласкаве повідомленє« »Нар. Ком.« і заадресований вже навіть чек! я всьміхнув ся »розкішно«(!!!) та сказав: »Щасливі«! Як то легесенько написати — »маємо честь пригадати«.. і т. д. Нїхто одначе не подумає над тим, що я — наколи до нинька ще не зложив тих 5 К, значить, — я не маю відки! Чи се одначе кому в голові? Та де там! От »дай«! — тай кінець! Та хотяй би оно вже й було те »дай«, хайби було вже! — повторяю, коби то було для нас учителїв!... Давбим, — позичивбим, а давбим, бо се для добра загалу учительства.

Але коли се не для нас учителїв, но для „Нар. ком.“, в котрім засїдають Вп. пп. адвокати, судиї, професори унїверситету, совітники і инші „риби“, тілько бідного голодомора-учителя там з сьвічкою шукай! І хотяй тебе, учителю, висьміють, викпять, зіґнорують і т. п. „благами“ обсиплють, но мимо сего ти, дай — бож прецінь з тебе, учителю, найгарнїйший Українець „национал-демократ“! З

Олександер Барвіньский

СПОМИНИ

з мого житя.

(Дальше),

16. Знакомство з Воробкевичами.

Весною 1868 р. настановлено приходником православної церкви у Львові (у Францїшканьскій улиці) Григория Воробкевича, молодшого брата поета Ізидора (Данила Млаки). Я вже від 1867 р. переписував ся з Данилом Млакою,*) а скоро о. Григорий прибув до Львова, заходив я до него мало не що дня і при одній нагоді застав там єго брата Ізидора, познакомив ся з ним лично та з того часу вельми щиро з ним дружив ся. Данило Млака був чоловік щирої і сердечної поетичної вдачі, справдешній народовець, але вельми трусливий, бо дійстно волоска консистория переслїдувала всякий народний руский рух на Буковинї і тих сьвящеників, котрі брали в нїм яку небудь участь. Тимто Данило Млака був вельми обережний і бояв ся, щоби єго духовна власть не дізнала ся про єго лїтературні змаганя та про єго знакомства з Галичанами-уніятами. При всїм тім однак не вагав ся він зо мною піти на богослуженє до сьв. Юра і до Успеньскої церкви особливо, щоби послухати співу яко музик і композитор. Єго брат Григорий був ще обережнїйший і боязливший і не хотїв з нами разом іти до уніятских церков та був більше замкнений в собі, суворий, поважний і сумовитий, на що чимало впливали єго родинні відносини. Він був вдовець, при тім недужий на жиляки в нозї, що грозило єму ґанґреною, на що опісля в кілька лїт пізнїйше помер. Одинокою відрадою єго був син-одинак Янко, шестилїтний хлопець, котрий перегодом мабудь став судовиком на Буковинї.

Обидва Воробкевичі винесли тілько з рідної хати деяку сьвідомість руского роду і мови, але нїмецкі і волоскі шкільні впливи опісля вельми приглушили і сю сьвідомість і знанє рідної мови. А що опісля крім нїмецких та волоских книжок попадали їм у руки видані змосковщеною старословеньщиною, отже й під таким впливом почали писати они листи й перші рускі твори, а їх переписка зо мною і моїми братами оповіщена в „Руслані“ проф. Маковеєм, дає найкрасший образ, як постепенно у них виробляла ся лїтературна мова. Обидвом достарчав я українських видань Шевченка, Вовчка, Кулїша, народних дум і пісень і ин., а крім того історичних творів Костомарова, до чого обидва мали незвичайне замилованє.

Григорій Воробкевич писав спершу гарні вірші нїмецкою мовою, а дізнавшись про се, наклонив я єго, що почав писати нашою мовою і позволив напечатати в Правдї. Єго поважна, красива стать, високого росту, з гарною чорною, як галка бородою, робила на мене таке враженє, що я не инакше уявляв собі полковника Шрама в Чорній Радї, як у видї Григория Воробкевича. А що він визначав ся яко вельми умний чолонік, отже й прибрав я єму імя Наум Шрам. З виїздом моїм із Львова з кінцем липця 1868. р. після укінченя унїверситетских наук перестали ми лично видїтись, небавом Григорий переніс ся на посаду професора реальної школи в Чернівцях, однак дружба наша не перервалась з обома Воробкевичами аж до смерти.

Я відвідав їх в 1875. р. в Чернівцях при нагоді відкритя черновецкого унїверситету відтак на лїтературнім ювілею Данила Млаки в Чернівцях а коли я в 1888. р. переселив ся до Львова, був у мене гостем Ізидор.

Але опісля я задля численних занятий, а Воробкевичі часто недугуючи, почали рідше зо мною листуватись.

(Дальше буде).

*) Сю переписку мою і моїх братів з Воробкевичами видав проф. Ос. Маковей в „Руслані“ 1907—1909 року п. з. „Материяли до історії зносин Галичам з Буковинцями.

теж одначе, що „маєш гонір“ (!) належати до национал-демократичної партиї, заплати і то добре, хотяй за те „ми“ тобі „кольку у бік“! а наколи не заплатиш, то назвем тебе учителю (ну, знаєш чим?) хрунем! Обіцяти тобі, учителю будем і то богато, но але за те заплати, бо „ми“ за ті „ефемеричні обіцянки“ наробили довгів, котрі ви усї, що „надієте ся“ маєте заплатити, хотяй „чорта зїш“ як тебе „наша“ обіцянка загріє! Ось таке то водить ся у наших „патриотів-діячів“ национал-демократів. Ви людоньки дайте, а „ми“ за те будем працювати для себе.

А цікавий я знати Вп. Панове з „Нар. Ком.“ кілько то Ви тисячів сипнули на нашу „Взаїмну поміч учительску“ у Львові? Кілько то соток тисячів зложили до того Т-ва яко члени надзвичайні, спомагаючі або добродії? А кілько то Ви Вп. Панове „патриоти діячі“ Ви „великі“ зложили на „орґанїзацийний фонд укр. учительства“ на „прасовий фонд“ нашої станової преси, а що найважнїйше на запомоговий фонд, укр. учительству? Чи богато там Ваших тисячів лежить? Почислїть Ви се, що Ви дали нашій „Вз. пом.“, викажіть прилюдно сю суму, а відтак почислїть усї сї датки, які складало й складає наше патриотичне українське учительство на усякі цїли, фонди, запомоги і т. д. Почислїть, викажіть і порівнайте усї ті „офіри і жертви“ Ваші. а жертви і офіри наші, нашого бідного, голодного учительства. Порівнайте Панове „патриоти“ доходи свої з доходами й жалованями учительскими, відтак уложіть обі суми процентово. Що тодї покажеть ся? Але й не дивниця. За теж Ви, Панове, маєте по батьках теплеські посади і ощадности, а ми учителї маємо довги, з ласки Ваших „обіцянок“. Кілько би то мав наш запомоговий фонд, наколиб українське учительство зрозуміло вже раз своє гірке і розпучливе положенє, а ваше облудне поступованє з ним, та перестало вже раз сипати на такі „патриотичні“ цїли а зачало дбати про себе і усякий сотик складало у свою „Вз. пом.“ Кілько би то було — питаю? — А так даєш чоловіче. на усякі „патриотичні“ цїли, тай з тих датків, нї ти, нї народ користи не мати ме, тільки — „львівска фамелїя“ з национал-демокр. родини. А нам дорогі товариші і товаришки учителї час подумати вже о собі, о нашім незавиднім положеню в якім знаходимо ся, та почати складати усякий сотик собі, для себе, для учительства! Бо „надіяти ся“ чогось від наших „заступників“ — шкода!

Они нам, учителям, не помогли нїчого, та й не поможуть нїчого! От.. „внесуть інтерпеляцию“, і на тім конець! А чи „інтерпеляция“ нас насытить, загріє? Менї здає ся, що „інтерпеляцию“ годї давати їсти жінцї, та дїточкам, бо від тої „їди“ они би попухли?!

Най наші „заступники“ зреалїзують сї „інтерпеляциї“ на „brzęczącą monetę“, бо її тепер нам треба конечно, бо часи страшенно тяжкі, усюда дорожня, довги наші не зменшують ся, но збільшають ся, помочи і то реальної крім „інтерпеляциї“ дочекати ся годї, або най наші „заступники“ уступлять ся, та зроблять у соймі і парляментї місце таким, котрі будуть вміли „інтерпеляцию“ перемінити на хлїб, котрого ми й наші жінки, дїти дуже голодні!

Наколи то стане ся, тодї можуть присилати, „уклінні пригадки“, що ми винні „Нар. Ком.“ по 5 К на виборчий фонд, бо тодї наші „заступники“ зможуть нам в „Дїлї“ виказати, що дали нам хлїба, а не „інтерпеляцию“!

Не той час, Вп. Панове, „діячі“ з „Нар. Ком.“, щоби Ви годували нас нинька „інтерпеляциями“, бо они нам не до смаку, бо не зварені, та наш учительский жолудок „інтерпеляциї“ не стравить! Може у Вас Вп. Панове „діячі“ инший орґанїзм і жолудок, — ну! — то на здоровлє! а нам дайте не „інтерпеляцию“, но ухвалу, що бодай наші пятилїтні додатки по 200 К з днем 1. січня 1911. р. числячи від дня зложеня іспиту кваліфікацийного, за Вашим старанєм, признані, а тодї можете присилати нам готові чеки і „пригадки“. Поки, бодай сеї марної „жебранини“ (як „Дїло“ пише на здобутки п. Ол. Барвіньского з часів єго парляментарної працї!) не маємо, то усякі жаданя від Вас до нас суть безличними!, бо се є нїчо инше, як здиранє легковірних бідаків учителїв, з котрих ви, панове, опісля здорово глумите ся, що „Руслан“ вже наглядно доказав! Не жадайте отже й від мене 5 К, бо я Вам їх не дам, но дам їх на „орґанїзацийний фонд“ українського учительства.

Глузуєте собі Панове з Вп. Ол. Барвіньского, що „жебрав“! Так, Ол. Барвіньский „жебрав“ і давав „народови“! Ви знова противно! Ви не „жебраєте“, отже нїчо народови не даєте, тільки під покришкою „народних цїлий“, берете від кождого, хто тільки наївний. Ви писали, ревіли, кричали в „Дїлї“, „Свободї“, „Нар. Слові“, „Гром. Голосї“, „Землї і Волї“, що попи деруть з живого й умерлого!

Отже попи вже не деруть тепер, бо „вже не годні“! за теж дерете й лупите Ви з живого на усякі „патриотичні цїли“, якими в першій мірі суть полїт.-аґітацяйні фонди!

А що своє неробство, неспосібність до усякої парляментарної працї Ви панове годні помирити з драчками та навіть не почервонїєте за те, то Ви дуже, а дуже „щасливі“!...

Учитель, национал-демократ.

З державної ради.

На вчерашнім засїданю палати послів повідомив предсїдник, що делеґациї будуть скликані на день 28. с. м. і назначив вибір членів делеґациї на нинї, 6. год. вечером.

Відтак звернув ся предсїдник до послів, котрі мають промовляти, щоби в своїх промовах здержали ся від слів, обиджаючих инших послів або особи зпоза парляменту. Просив також, щоби в запитах до предсїдника обмежувано ся лише до тих справ, котрі дїйсно належать до компетенциї предсїдника.

По промові звітника п. Штайвендера, який висказав вдячність мінїстрови скарбу за отверте представленє державних фінансів та з огляду на лихий їх стан заявив ся за зменшенєм числа урядників, бо Австрия і так має їх найбільше з усїх держав з виїмком Франциї, ухвалила палата 238 голосами проти 100 перейти до подрібної розправи над буджетовою провізорию.

В подрібній розправі промовляли пп. Зайц (соц) і Буґатто (іт. люд.)

П. Буґатто, котрий зачав свою промову о год. 12. в полудне, зажадав о год. 4. по пол. 10-мінутової перерви. на що згодив ся містопредсїдник п. Романчук.

По перерві заявив Буґатто, що Італїйцї хотїли переконати палату, що она мусить з ними числити ся. В обороні найсьвятїйших прав свого народа, а передовсїм в обороні угнетеного народного достоїньства готові Італїйцї станути до рішучої борби. Свою чотири і пів годинну обструкцийну промову закінчив бесїдник бажанєм, щоби Італїйцї нїколи не були змушені ужити оружя до розпучливої борби. (Гучні оплески серед італ послів.)

На внесок п. Гуммера замкнено розправу.

Головний бесїдник „за“ п. Уджаль зазначив, що державна ідея австрийска полягає виключно на рівноуправненю всїх народів. Не належить проте забувати про полудневих Славян, на котрих особливо нинї треба звернути більшу увагу.

Що до італїйского видїлу, то Чехи занимають становище сего рода, що також Італїйцям як державним горожанам слушно належить ся право своїх шкіл в Віднї і право задержаня своєї национальної окремішности. Наколиб італїйский видїл не міг бути оснований в Віднї, Чехи можуть послужити гостинною в Празї. Вкінци бесїдник зазначує, що Чехи заявляють ся за правительством, єсли правительство докаже, що система змінила ся.

П. Ляґінїя, головний бесїдник „проти“ доказував, що полудневі Славяни горячо бажають згоди між Нїмцями і Чехами і щоби в Чехах настав мир. Бесїдник вказував відтак на домаганя Хорватів.

По фактичних спростованях звітник меншости п. Зайц зрік ся голосу. Наради над провізориєю відложено.

Палата приступила до дальшої розправи над внеском п. Кернера в справі іменованя судиїв в Чехах. Промовляв п. Бакса, котрий докінчив свою промову з попередного засїданя.

На вчерашнім засїданю палати зголосив п. Слївіньский запит з нагоди львівских манїфестаций проти вилуки Холмщини. Слїдуюче засїданє нинї.

Урядничa комісия радила вчера дальше над праґматикою. До § 66. зголосив п. Дінґгофер внесок на зменшенє ґруп в подїлї урядників, чому однак спротивив ся представник правительства, шеф секциї Ґалецкий, бо се було би получене з великим обтяженєм буджету.

П. Ґлекль поставив внесок, щоби про подїл урядників на ґрупи рішало субєктивне образованє. Мінїстер Гайнольд заявив ся проти сего не так зі зглядів фінансових як службових, бо се могло би спричинити серед урядників розлом в поодиноких ґрупах.

Підкомітет для справ почтових урядників полагодив ряд внесків в хосен урядників і почтової служби. Справа почтарів буде полагодженя на слїдуючім засїданю.

Підкомітет правильникової комісиї розпочав вчера наради над внеском п. Гуммера в справі запитів.

Просимо домагати ся „Руслана“ по всїх реставрациях, каварнях, торговлях і приєднувати нам нових передплатників в кругах своїх знакомих.

Полїтичний огляд.

Заграниця.

Італїйско-турецка війна. На полї бою застій. Крім дрібних зустріч, які відбувають ся між патролюючими віддїлами, нема нїчого важнїйшого до занотованя. Можливе, що причиною нечинности турецких військ є замкненє границї Тунїсу Францією від сторони Триполїсу; се зарядженє французского правительства має на цїли не перепускати через Тунїс як турецких офіцирів, навіть одягнених по цивільному, так транспортів амуницїї та поживи. В слїд за сим дають ся відчувати в турецкім війску доймаючо всїлякого рода недостатки. Можливе, що се й буде причиною інертности турецких воєнних сил, а рівночасно вижиданьм з італїйскої сторони ще гіршого положеня турецких військ, яке могли би они використати для цїлковитого здавленя ворога.

Укріпленє Дарданелїв. Специяльний дописець „Köln. Ztg“ обхав азийский беріг Еґейского моря і впевнює, що роботи, які мають на цїли укріпленє Дарданелїв, є ведені з великим поспіхом, а европейский беріг одержав кілька дуже добре зложених батерий. Також працї над заложенєм підводних мін є вже покінчені. Залога островів є досить сильна, тож матиме італїйска фльота на случай воєнної операциї твердий оріх до згризеня.

Турецка фльота в Суезї. „Loc. Anz.“ доносить з Риму, що італїйский кружляк „Piemont“ ствердив, що в порті Суез находить ся 5 воєнних турецких суден і транспортовий пароход „Piemont“ візвав портові власти, щоби до 24 годин видалили усї судна з порту, або їх розоружили, бо в противнім случаю „Piemont“ зачне острілювати порт.

Отворенє проливу Дарданелїв. В Парижи кружляє чутка, що Туреччина відносить ся тепер прихильнїйше, як передше супроти жаданьь Росиї в справі отвореня переїзду через Дарданелї для російскої воєнної фльоти.

„Frankf. Ztg.“ дізнає ся з Царгороду, що Порта одержала з Льондону і Парижа запевненя, що тамошні кабінети не мали попередно нїякої відомости про російску акцию, що мала на цїли отворенє Дарданелїв. Льондоньский та париский кабінет є думки, що коли Туреччина російским жаданям що до отвореня Дарданелїв для воєнної фльоти Чорного моря не буде ставляти нїяких перепон, то Анґлїя і Франция на се згодять ся Коли однак Туреччина відповість відмовно, в такім случаю обі держави нїчого не зроблять, що виглядало би на вимушуванє на турецкім правительстві.

Ворохобня в Китаю. „Voss. Ztg.“ доносить, що 700 найбогатших і найвпливовійших Манджурів в 18 провінциях китайскої держави заключило за відомостию цїсарскої родини тайний заговір, що має на цїли вимордувати 60 републиканьских вождів. За голову кождого з сих вождів визначено певну нагороду І так за Юаншікая визначено 200.0 0 фунтів стерлїнґів (5 мілїонів корон). Убийства вже почали ся. Серед републиканцїв велике обуренє.

Російский віддїл в Пекінї. Вчера в ночи прибув до Пекіну російский віддїл, зложений з двох компаній 5. східно-сибірского полку стрільцїв з двома арматами і двома машиновими карабінами, разом 350 жовнїрів і 5 офіцирів.

Просимо відновити передплату.

НОВИНКИ.

— **Календар.** В пятницю: руско-кат.: Авакума пр.; римо кат.: Валерия. — В суботу: руско-кат.: Софронїя; римо-кат.: Евзевія.

— **Письменні пригадки** про стан залеглої передплати розсилає наша адмінїстрация всїм нашим довжникам і надїє ся, що єї просьби будуть узгляднені. Вп. довжники, особливо ті, що залягають з більшою передплатою, чим піврічною, зволять приняти до відома, що небавком перерветь ся їм висилка „Руслана“, но, а потім будуть мусїли ще покривати кошти від нас незалежні. А прецїнь хто замовляє часопись, повинен почувати ся до обовязку також за неї добровільно заплатити. Сподїємо ся проте, що Вп. довжники в найблизшім часї не лише вирівнають післяплату, але й пришлють передплату та будуть нам приєднувати нових совісних передплатників, за що будемо їм щиро вдячні.

— **Нове староство в Радехові** розпічне своє урядованє дня 1. січня 1912. Радехівский повіт обійме судові повіти лопатиньский і радехівский, видїлені з полїтичних повітів брідского і камінецкого.

— **Русофільскі шпіони в Галичинї.** Показує ся, що ведена за російскі гроші релїґійна деморалїзация руского селяньства в Галичинї, се ще мала, сказатиб так, побічна, складова частина тої „працї“, яку в богато більшій мірі вкладає Росия в веденє постійної і широко розгалуженої шпіоньскої акциї. Реклямовий наїзд російских батюшок на галицко-рускі села і скріплена аґітация за православєм мала бути ідейною та культурною стороною не дуже ідейної дїяльности русофільских шпіонів в хосен російского ґенерального штабу. Коротко — православна аґітация мала на цїли не лиш спричинити релїґійний заколот в Галичинї, але також відвернути увагу властий від горячкової дїяльности русофільских шпіонів. А тих шпіонів, дїяльних членів русофільскої партиї, є вже цїла армія в Галичинї.

Від давна вже впала львівска полїция на слїди, вказуючі, що на теренї Галичини оперує орґанїзация російских шпіонів. Стверджено, що акциєю управляє хтось з Варшави на спілку з тамошною охраною, а опісля стверджено. що є сим „хтось“ господин Стецишин, австрийский горожанин, який вступив на службу російскої охрани. Стецишин мешкав довший час в Бродах, де сповняв функциї низшого почтового урядника. Належав до русофільскої партиї і, здаєсь, за єї посередництвом війшов в зносини з кругами чиновників і російскої військовости.

Стецишин „працював“ у Львові імовірно вже від року. Від сего часу зорґанїзував він по галицких містах шпіонів, котрих завданєм було обсервованє всїляких фактів, що відносять ся до військових і військово-зелїзничих справ. Головні експозитури сеї армії находили ся в Кракові, Львові та Бродах. Стецишин висилав до Галичини емісариїв, які обїздили поодиноких шпіонів, відбирали від них кореспонденциї і давали потрібні вказівки. Сам не приїздив до Галичини нїколи. Головним емісариєм був якийсь молодий чоловік, що подавав ся за техніка і прибрав собі аж 7 назвищ. Другою особою, що була в постійних поїздках в справах Стецишина, була єго любовниця, молода і гарна женщина, котра також посередничила в відбираню рапортів від шайки. Сї обі особи арештовано у Львові і тепер находять ся они в слїдчій вязницї.

Розпоряджаючи великими сумами, вербував Стецишин передівсїм таких людий, які скоро дають ся підкуплювати грошем. І так в рядах єго штабу стрічаємо молодих людий, без становища, низших функционарів і жен-

щини. Вже в половині листопада знала львівска поліция, що в ватазї „працює“ якийсь „деятель“ Теодор Гарчук, функционар зелїзниці в Кракові і слїдила єго рух. В сей спосіб після арештованя Гарчука, удало ся впасти до гнїзда ватаги.

Находило ся оно в Бродах. Там під управою висланників Стецишина і инших „русских деятелей“ працювали Володимир Вербицкий, бувший скарбовий стражник, Тадей Беховский, зелїзничий урядник, юноша Тадей Сидор без занятя, вкінци мати Стецишина, госпожа Ірена Стецишиновая. В мешканях всїх пятьох переведено ревізию, якої вислїдом є богатий доказовий материял. Гарчука, Вербицкого, Беховского, Сидора і Стецишина арештовано і відставлено до Львова.

В часї арештовань дізнала ся поліция, що в однім з першорядних готелїв у Львові перебуває якась елеґанцка, пристійна женщина, котра удержує тайні зносини з арештованими. Через кілька днїв слїдила поліция пильно рух сеї „таємної“ женщини, аж вкінци она сама своїм поведенєм дала достаточно материялу, що стверджував єї участь в шпіоньскій роботї. Поліцийні обсервациї навели на зносини сеї дами з якимсь молодцем, який був з нею в порозуміню. Був се молодий чоловік, котрий подавав ся за технїка і під псевдонїмом жив в кругах революцийної молодежи, щоби слїдити єї дїяльність. Сей технїк довідав ся про арештованє дами і доніс про се Стецишинови. Вістка про арештованє привела мабуть Стецишина в стан зденервованя, бо він висилав лист за листом до сего технїка з домитами о судьбу женщини.

Під впливом сих листів рішив ся „технїк“ на інтервенцию в поліциї в справі арештованої женщини. Одного дня вечером хтось зателефонував до дирекциї поліциї з запитом, що дїє ся з арештованою і яка чекає єї судьба. Комісар, відбираючий телефон, під позором, що сам найперше мусить засягнути бажані інформациї, велїв чекати сему незнакомому при телефонї, а тимчасом, взявши з собою аґента поліциї, удав ся на згадане місце, де по короткім слїдстві придержав незнакомого і спровадив єго на поліцию.

На поліциї оповідав „технїк“, що є небезпечним революционером, за яким завзято пошукує Росия. Однак поліция ствердила, що він називає ся Адам Падура і був на удержаню Стецишина. Єго сейчас увязнено. — „Таємна“ дама називає ся Зофія Рудзка recte Кухаревска і має 22 лїт.

Дальше стверджено, що арештований у Львові Стецишин анґажував молодих людий, котрі мали єму доставляти як полїтичних так також військових відомостий. Між иншими заанґажував свого сопартийника, ярого русофіла Романа Ґоцу, що що йно покінчив ґімназию і був диєтарем в краєвім видїлї. До сеї ватаги належав також З. Дрецкий, монтер. Обох „многонадеждныхъ юношей“ переведено в арешт.

По тім всїм доказувати небезпеку русофільскої пропаґанди мабуть злишне. Додамо хиба, що вість про арештованє русофільских „деятелей“ викликала поражаюче вражінє в обох фракциях русофільского табору. На злодїю шапка горить!

— **Боять ся України в Петербурзї!** Онодїшну другу вечірку „Українськоі Громади“ в Петербурзї поліция заборонила на годину перед початком вечірки.

— **Українські театральні вистави в Америцї.** Наші заморскі братя в півн. Америцї уладжують часто аматорскі театральні вистави і тим чином піддержують народну сьвідомість в кругах менше осьвідомлених руских переселенцїв. Дня 25. листопада с. р. театральний кружок з Буффальо (Зєдин. Держави) відограв в Торонто в Канадї „Наталку Полтавку“ Котляревского. Треба знати, що Буффальо віддалене від Торонто о 180 клм. На представленє Three-Act Musical Comedy „Nathalia of Poltava“ запрошено також Англичан. Прибуло їх около сто, а Русинів явило ся до 300. Музичну часть представленя обняв грою на фортепянї о. Лев Сембратович, руский парох в Буффальо і адмінїстратор в Торонто. При кінци аматори загуляли коломийку. Англїйцї були одушевлені представленєм і мають запросити аматорів, щоби ще раз відограли „Наталку“ в однім з анґлїйских театрів в Торонто. „Наталку“ перекладають вже на анґлїйску мову, так заняли ся єї змістом.

— **В справі шкільних одностроїв** відбула ся передвчера в кр. Радї шкільній анкета, в котрій взяли участь визначні педаґоґи, гіґієнїсти, директори і професори середних шкіл. Ся анкета застановляла ся передовсїм над питанєм, чи має ся знести чи задержати шкільні однострої, та евентуально, які має ся поробити в них зміни. Велика часть учасників заявила ся проти одностроїв, остаточно однак рішено задержати однострої, а з огляду на гіґієну постановлено завести у них деякі зміни в крою і т. п. Передовсїм високі стоячі ковнїри мають бути заступлені мягкими викладавими. Ухвалено дальше степенованє одностроїв відповідно до пори року і потреб, та ще кілька инших дрібнїйших змін.

— **Русофільска пропаґанда в Бучаччинї.** В 276. числї „Дїла“ находимо замітну допись про ширенє ґаре-і православія в Бучаччинї. Дописець „Дїла“ стверджує, що по бучацкім повітї розшибають ся хмарами русофільскі аґітатори і розкидують масами брошурки і ґазети, з яких найбільший мають попит „Вовки въ овечôй шкѣрѣ“, „Русская Воля“ і т. д., де уличною лайкою зневажає ся „униятскую“ віру і „базилянъ“ і твердить ся, що руский нарід є в неволи „украинскихъ бисковъ“. Настоятелї русофільскої бурси в Бучачи явно голосять ученикам, що наша „униятская“ віра марна і пуста, а лиш православна віра, русская віра правдива і єдиноспасительна. Сам учитель релїґії в приватній „русскій“ ґімназиї в Бучачи правник господин Цепенда не радить мальчикам перейматись дуже засадами і доґмами, які подає катехизм, бо мовляв „наша віра нїчого не варта і шкода часу тратити на її науку. тим більше, що **небавом всї перейдемо на православіє**. Таку науку релїґії наглядає русофіл о. Ульваньский з Медведовець.

Розумів ся, що втій ґімназиї „преподає“ якась госпожа з Росиї російску мову і лїтературу, не залишаючи при кождій нагодї висьмівати і зневажати греко-католицкий обряд та прозивати „украинчиків“ найординарнїйшими словами. Ученики ґімназиї мусять все говорити „рідною“ російскою мовою. Поза тим є їх обовязком слухати все викладів госп. Барткова, Павлата або Рудка на тему, що Українцї то хрунї, пуцьвірки, виродні сини, вороги русского народа, крамольники, котрим прийде ся люто народну зраду відпокутувати; наша вітчина, то Русь державная, то наша обіцяна земля, наш рай, а нашим батьком „нашь русскій государь“. Крім того навчили настоятелї „мальчиків“ співати „Боже царя храні“ та инші патриотичні московскі піснї, а свої приватні комнати удекорували портретами російских коронованих голов. Розуміє ся, що на кождім там кроцї можна стрітити численну чорносотенну лїтературу зарубежної і державної Руси. „Русское Знамя“, „Кіевлянинъ“, „Почаевскій Листокъ“ то вельми горячо поручувані до читаня ґазети. Не брак також всїляких істинно-русских брошур, котрі напихають настоятелї при кождій нагодї до дому на село.

Таке саме „патриотичне і ідейне“ вихованє мають також питомцї русофільскої бурси, бож приватна ґімназия і бурса містять ся під одним дахом. Треба додати, що 12 питомцїв сеї бурси учащає до державної ґімназиї. Цїкаве — як пише „Дїло“ — те, що бурсу побудовано без довгу за яких 30 000 корон при зібраних складках в сумі всего кілька сот корон. Щоби однак управа бурси не попала в конфлїкт з дирекциєю публичної з приводу незахованя шкільних приписів що до удержуваня і вихованя молодїжи, ученики, що мешкають в бурсї, фалшиво мельдують ся в публичній ґімназиї, мов то ови мешкають приватно у кухарки рускої бурси, Скоморовскої. Підозрівають, що дїє ся се в порозуміню з директором, щоби він міг виправдати ся з закиду прихильности і попираня русофілів перед верховними єго властями. Розуміє ся, „в спитанники“ русофільскої бурси після заборони її настоятелїв ухиляють ся в публичній ґімназиї від науки українськоі мови і лїтератури під загрозою, що в противнім випадку чекає їх виключенє з бурси.

Характеристичне, що за принукою настоятелїв вже кількох питомцїв „русскої“ бурси виїхало до Росиї, де покинуло свою віру (Андрусишин і инші), а головний контінґент доставляють русофіли сьвященики. В сїм роцї є в бурсї 64 вихованцїв разом з учениками приватної ґімназиї, а походять они виключно з громад, де сьвящениками є русофільскі батюшки (з Ковалївки, Григорова, Монастириск, Осївцїв).

Особливо сильно ревнує в русофільскій пропаґандї о. Снїгурович з Монастириск. Ми знаємо о. Снїгуровича, як вихованка царославної бурси о. Николая в Станїславові (там „образував ся“ також господин Цепенда), як ряного русофіла. Але не перехитрить! Помагає єму в тім „спасеннім“ дїлї о. Р. Корнистяньский з Григорова.

Не сумнїваємось, що як духовні так також сьвітскі власти звернуть увагу на сї справи, як також не сьвято-Николаївску бурсу в Станїславові, котра загарбана підступом русофілами виховує ворогів кат. віри і рускої народности. Hannibal ante portas!

— **Львівский „Сокіл“** заложив доси 740 пожарних філїй і 25 ґімнастичних. Около 100 пожарних філїй зазиває ся „Січами“. Статутих „Січий“ є зовсїм подібний до філїй названих „Соколами“, лише члени старшини названі инакше, на лад козацкої старшини.

— **Від о. Омеляна Гавриша** з Урманя дістали ми таке комічне під оглядом мови і змісту спростованє, яке надає ся до гумористичного кутика. Про о. Гавриша ми нїколи нїчого не писали, єго особа нам байдужна, а однак о. Гавришеви захотїло ся написати спростованє і то на основі §. 19. закона прасового. І хоть ми не обовязані єго містити, то „увеселенія“ ради печатаємо єго, а бажаємо о. Гавришови, щоби ще діждав ся сеї хвилї, коли ідея християньско-суспільна і для него стане дорогою. Видно, о. Гавришови залежить на тім, щоби єго прізвище і „допись“ видруковано, тому сповняємо єго задушевне бажанє і від серця желаємо єму, щоби став бодай таким великим і славним, як єго посол. „Спростованє“ звучить:

„Хвальна Редакцио (?)! На підставі §. 19 *уст.* (?) прес. прошу о поміщенє спростованя „Дописи з Бережанщини“ надрукованій (?) в час. „Руслан“ ч. 264 з дня 28 го 11. а іменно:

„Правдою є, що посол Старух на довірочних зборах „нищив“ християньско-суспільну партию, натоміст (?) неправдою є, мов би на чолї членів сеї партиї поставив Митрополита Шептицкого. Правдою також є, що анї оден з присутних „єґомосцїв“ з Бережанщини анї словечком не відозвав ся на се, позаяк (?) жаден з них не належить до партиї христ.-сусп. — Пишу ся з глубоким поважанєм

о. Омелян Гавришо.“

— **Жертви горівки.** Євд. Іванів з Дулиб, бобрецкого повіта, вертаючи онодї вечером в підпитім станї з торгу в Стрілисках нових домів, усїла в придорожнім рові, де пізнїйше найдено єї замерзлу мертву. — З Лїска доносять: Селянин зі Ступосян, Семен Гошовский, вертаючи сими днями з корчми, переходив над стрімким берегом ріки Волосатки, а упавши до ріки утопив ся. — В Делятинї скочила дня 8. с. м. в самоубийчім намірі селянка М. Онуфракова до тамошного потока і утонула. Причиною самоубийства мали бути домашні непорозуміня. Перед тим денатка упила ся горівкою.

— **Сьмілий напад на поїзд** виконали вчера якісь невислїджені опришки недалеко Скерневиць в польскім королївстві. Про сей напад подають телеґрами ось які вісти: О год. 3·29 виїхав з Рогова поїзд в сторону Скерневиць. Коли поїзд найшов ся серед лїса, здержали єго при помочи автоматичної гальми якийсь порядно одїтий мужчина, що їхав в передїлї другої кляси, а відтак вискочив з воза. За ним вискочили також якісь подорожні з инших передїлів, та остерігши подорожних, щоби невихиляли ся почали стріляти з револьворів на пострах. В тій хвилї надбігло ще кілька опришків з лїса і разом кинули ся до воза, котрим перевозить ся касові запаси до Варшави зі стациї Границї і Сосновця. Злочинцї порозбивали майже всї каси, але на порученє свого ватажка щоби не перетяжувати ся дрібною монетою, забирали лише банкноти і золоті монети. Злочинцї упорали ся протягом 10 мінут і пропали без слїду, забравши загалом около 20.000 рублїв. По довшій хвилї, заки перестрашена зелїзнича служба прийшла до себе, відїхав поїзд дальше.

Коли поїзд приїхав до Скерневиць, заряджено сейчас за опришками погоню, в якій взяв участь сам ґубернатор Ярчевский, однак поки що без успіху. Як видно з цїлого перебігу, сей напад був добре упляннований, а опришки були подїлені на дві ґрупи: головна ґрупа їхала поїздом, яка відтак здержала єго в умовленім місци, а друга ждала в поблизкім лїсї.

— **Мудра ухвала львівских шинкарів.** В льокали гостинно-шинкарского товариства в Ринку ч. 3. відбули ся онодї по полудни надзвичайні загальні збори шинкарів для задемонстрованя проти підвисшеня цїль спірту картелем фабрикантів. По довшій на сю тему дискусиї рішили збори уладити в дни 27. с. м. однодневний страйк через замкненє шинків і... підвисшити цїну горівок починаючи від вчерашного дня. В дни безробітя має відбутись рівнож краєве віче шинкарів.

Дїйсно жидівскі шинкарскі пявки по соломоньски розвязують квестию. Уладженє страйку в дни 27. грудня, зараз після латиньских сьвят Різдвяних, котрі одні з причини перепою з певною відразою споглядають на чарку або склянку, инші будуть мати досить „заощадженого“ нектару, не принесе певно шкоди шинкарям. Очевидно, що сей практичний згляд був головним арґументом рішеня що до уладженя сеї власне днини однодневного шинкарского страйку. Инакше було би з ухвалою, колиб так прим. поставлено внесенє уладженя страйку в суботу або недїлю, або також в торговий день. В такім случаю рішенє не було би певно віднесло бажаного успіху.

Найлїпше було би, щоби шинкарі застрайкували на цїлий рік. Тодї певно картель знизив би цїну горівки о 8 сот. на лїтрі, а не підвисшував би єї о таку квоту.

— **Неудала крадїж в церкві.** До церкви в Морлє (Франция) під іменем Sanct-Jean-du-Doigt пробували дістати ся злодії, знаючи, що є там багато дорогоцїнних річий. Щоби дістати ся до місця, де находили ся дорогоцїнности, треба було забрати ключі, що находили ся в закристиї. Отжеж злодїям удало ся виважити тяжкі двері церковні, але ніяк не могли дістати ся до закристї. Обавляючи ся імовірно, аби їх нїхто не застав при роботї, а не маючи надії виважити закристийних дверий, поутїкали з порожними руками. Щоби однак пімстити ся за змарнований час, занесли виважені двері на цвинтар і там їх покинули.

Оповістки.

— **Звич. загальні збори Товариства „Бурса ім. св. Николая“ (Шкільної Помочи) в Сокалї** в дбудуть ся дня 27. грудня, се є в середу о год. 1. по полудни в комнатах „Рускої Бесїди“. Єсли в означеній годинї не явить ся приписана скількість членів, то о год. 2. по пол. того самого дня відбудуть ся другі загальні збори при присутній скількости членів. — *Видїл.*

— **Перенесеня.** Намісник переніс повітових комісарів: д-ра Тад. Концкого зі Львова до Радехова і Мих. Майхнера з Бродів до Радехова, а концепіста намісництва Тад. Ґлоґовского з Камінки струм. до Радехова; старших ветеринарів повітових: Волод. Федоровича з Самбора до Львова, Ів. Піскорского з Нового Санча до Львова і Руд. Прикопу зі Львова до Нового Санча; повітових ветеринарів: Ґв. Соколовского з Камінки струм. до Радехова, Альфр. Іжиковского зі Збаража до Бжеска, Ів. Табачиньского з Залїщик до Самбора, Мар. Стахурского з Нїска до Живця, В. Петрашку зі Львова до Залїщик і Люд. Райского зі Львова до Камінки струм та ветеринарийних асистентів: Мих. Придаткевича з Кракова до Нїска, Ів. Курка з Живця до Бережан, К. Дешберґа з Тернополя до Збаража і д-ра П. Леха з Нового Торгу до Тернополя; повітових секретарів: Арт. Ґлюдовіч-Шикльоси-ого з Печенїжина до Грибова, Як. Квасняка з Мелця до Горлиць, та канцелїстів намісництва: Ал. Козловского з Грибова до Печенїжина, Кар. Сухого з Бродів до Радехова і Дм. Котовича зі Львова до Радехова.

Президент гал. дирекциї почт і телеґрафів іменував адюнкта П. Купка почтмайстром в Седлишовицях і переніс почтмайстра Ілию Редьку з Седлишовиць до Нараєва.

— **Пошукує ся дяка на опорожнену посаду при гр.-к. парохії в Черновцях.** Плата виносить річно 360 К з каси на помешканє і доходи з парохії числячої 13.000 душ, котрі річно пересїчно виносять 1.200 К а звичайно більше.

Услівя принятя: 1) Добрий мельодийний теноровий або баритоновий голос 2) Рутинована спосібність управи нотним хором і знанє научаня нотного співу нових співаків. 3) Точна знайомість ритуалу і церковного співу. Першеньство будуть мали безженні або жонаті необтяжені численною родиною.

Кандидати мають особисто явити ся у пароха в одну з субот або в навечерє сьвята і на другий день відспівали утреню і дуриґувати на Службі Божій нотним хором. Єсли тая проба добре випаде, може бути зараз принятим. Письменні подання неувзгляднять ся, і на надіслані листи не буде відповідати ся.

остецкий, парох.

Конкурс. Монастир СС. Василиянок в Станіславові оголошує отсим конкурс на посаду учительки при школї виділовій жіночій ім. Маркіяна Шашкевича в Станіславові. Вимаганий іспит виділовий, з котрої небудь ґрупи. Посада буде надана від вересня 1912. Платня після умови. Подання заосмотрені в документи службові або їх відписи з долученєм опису перебігу житя належить вносити до кінця січня 1912. на руки Ігуменату Монастиря СС. Василиянок в Станіславові, ул. Заболотівска ч. 13. (2—3)

Посмертні † оповістки.

— **Тит Романчук**, емер. адюнкт краєвого виділу, упокоїв ся у Львові дня 6. с. м. в 45 р. житя. В. є. п.!

Телеґрами

з дня 14. грудня.

Відень. (ТКБ). Кр. маршалок ґр. Ст. Бадені приїхав тут вчера.

Відень. (ТКБ). На нинї рано скликано буджетову комісию; на дневній черзї справа італійского виділу.

Відень (ТКБ). По промові звітника п Штайнвендера палата послів в поіменнім голосованю 284 голосами проти 151 відкинула нинї внесенє п. Зайца о непризнанє розпорядків виданих на основі § 14. що до буджетової провізориї за 1911 рік, а приняла внесок буджетової комісиї на затвердженє розпорядків.

Приступлено до подрібної розправи над буджетовою провізориєю за перший піврік 1912.

Солунь. (ТКБ). Доси не видано приказу видаленя Італійців, лише приказано їх списати.

Всячина.

— **Важне для любимців музики**. Музичний сьвіт буде міг небавком користати з оригінального винаходу, котрий в великій мірі улекшить працю певної катеґориї заводових музиків. Духові інструменти мають в порівнаню з иншими сю хибу, що не дає ся в них видістати тяглости тону, противно, ся тяглість є обусловлена віддихом граючого. Спричиненє руху стовпу воздуха, що є власне жерелом тону, вимагає значного вкладу сил і особенно старшим грачам робить великі трудности. Тодї нїодин флетист підчас науки прим. не може вправляти по кілька годин з черги, як се робить скрипак або пянїст. Всї сї хиби усуває апарат, сконструований надворним музиком в Сверинї Бернардом Самуельсом і названий ним аерофором. Апарат складає ся з ґумового вужа, закінченого кляпкою, яку граючий бере в уста і полученого з родом мішка, порушуваного ногою, який приводить до апарату воздух. Ґумовий вуж є причеплений до музичного інсрументу. Граючий може віддихати зовсїм свобідно, а в часї віддиху послугує ся аерофором, через що є запевнений безустанний доплив воздуха до інструменту. Граючий може при тім добровільно реґулювати скількість напливаючого з помочию аерофору воздуха і силу єго филї. Входженю вдихуваного воздуха до легких перешкоджує язик, котрий підчас віддиху носом автоматично прилягає до піднебіня, відгороджуючи в той спосіб дихавицю від устної ями. Аерефор має ще також сю прикмету, що не лише не перешкоджує граючому, але є для видця невидимий. Тому можна надїятись, що сей винахід в короткім часї здобуде собі право горожаньства і уможливить відтворюванє при помочи духових інструментів, навіть таких творів, котрі доси були для них зовсїм недоступні.

— **Суперництво межи французкими дневниками**. Суперничa боротьба ведена від давна межи двома найвизначнїйшими французкими дневниками „Matin“ і „Journal“ дійшла тепер до найвисшого щебля. „Journal“ роздає своїм передплатникам годинники, палиці, люльки, а „Matin“ роздає стрільби, цукорки і инше. Між обома редакторами ненависть страшна. Вже кілька разів ставали перед трибуналом присяжних і на переміну були покарані. „Matin“ уряджує перегони лїтаків наоколо Франциї, „Journal“ уладжує міжнародні перегони. „Matin“ казить ся і ось винаходить новий спосіб до поборення противника. Повибирав від кількох лїт всї найогиднїйші порноґрафічні новельки з „Journal-a“ і оголосив їх в новій часописи „Journal des Satyres“, потім розпочав проти сего нового „дневника сатирів“ велику кампанїю за то, що печатає такі порноґрафії і жадає безпроволочного замкненя видавництва. Редактора „Journal des Satyres“ сейчас увязнено, а він тодї заявив: „Я всї тї статї перепечатав з дневника „Le Journal“ і тому не я винен, але він“. І став ся новий скандал, бо всїх редакторів „Journala“ потягнено до відвічальности. Ся розправа, яка відбуде ся небавком, буде дуже цікава, бо всї співробітники „Journala“ обіцяли на нїй доказати, що порноґрафія є штукою, а штука мусить бути вільна. — Сьміх і більше нїчого!

— **Індияни в Канадї**. В звітї департаменту індияньских справ в Канадї з кінцем марця м. р. подано до відома, що число канадийских Індиян виносить 108,261, з чого 4.600 начисляє ся Ескімосів. Надвишка уродин понад смертні випадки виносить 346, що збиває мильні понятя про вимиранє канадийских Індиян. Стан здоровля Індиян є майже нормальний. Були випадки віспи та лише там, де теплїйше, зате грузлавка є більшою їх язвою а то з причини нездорових обставин їх „помешкань“ т. п. Між Індиянами є 324 шкіл, в яких учить ся 5,607 хлопців в 5.583 дївчат. Дохід їх виносить чи то з продажі і виробів скір 1,500.000 долярів. Індиян на поодинокі провінциї припадає: Альберта, 8,088; Британска, Колюмбія, 24,581; Манїтоба, 6,104; Нова Шкоция, 2,026; Нов. Бронсвік 1,802, Принс Едвард Айленд, 292, Огеріо, 22,496; Квебек, 11,462, Саскачеван, 9 439; Північні териториї 12,625; Юнгава, 1,246; Юкон, 3,500 і Ескімосів 4 600. Разом 108.261 душ.

— **Не їв вепровини**. Одна з французких часописий пише, що париский суд розбирав раз ось яку справу: Рабін з Тур Бравер мав їсти в реставрациї свинячий котлет і то ще в правник Jom Kippur. Правовірні Жиди мали бути тим поступком рабіна так озлоблені, що не лиш єго тяжко побили, але ще і усунули зі становиска рабіна. Він чуючи ся покривдженим, обжалував громаду о недодержанє з ним умови і зажадав відшкодованя пів міліона франків. Судиї застановляючи ся над сею справою прийшли до пересьвідченя, що Жиди, які обжаловували рабіна, що їв свиняче мясо, не заслугують на віру. Колиж ще і реставратор, у котрого мав рабін допустити ся сего страшного проступку, посьвідчив, що він не приходив нїколи до єго реставрациї, а тим самим і не міг їсти вепрового котлета, то всїм стало ясним, що посуджуванє рабіна о поступок против закона є чистою напастию Жидів. Длятого видали слїдуючий присуд: „Увільняє ся рабіна від підозріня, будь то він їв в критичнім дни вепрове мясо. Задля того неоправданим є усуненє єго із доси заниманого становища. Тим самим повосить громада вину, що рабін є нинї без місця, та і не легко єму дістати тепер инше місце задля лихої слави. Рабінови отже належить ся винагорода; але понеже пів міліона, як він вимагає, є безумовно за богато, то громада обовязана виплатити єму за час трех лїт числячи по 4.000 франків річно, отжеж разом 12.000 франків. Так мав рабін час застановляти ся в протягу тих трех лїт з одної сторони над злобою і невдячностию сего сьвіта, а з другої сторони очистити свою добру славу та винайти инше місце.

Господарскі, промислові і торговельні вісти.

Тижневий звіт

Торговельної і промислової палати

про цїни збіжа і продуктів у Львові від 4. до 10 листопада 1911.

	за 50 клґ.
Пшениця	11.50—11·75 К
Жито	9·25— 9 50 К
Ячмінь броварняний	9·00 — 9 75 К
Ячмінь на пашу	8·00— 8·50 К
Овес	8·75— 9·00 К
Кукурудза	0·00 —00·00 К
Гречка	7·50— 7·75 К
Горох до вареня	11·50—12·50 К
Горох на пашу	8 75— 9·50 К
Бобик	8·50— 8·75 К
Конюшина червона	78 00—90·00 К
Конюшина біла	98·00—111 К
Конюшина шведска	75·00—85·00 К
Тимотка	70·00—77·00 К
Ріпак зимовий	14·75—15 00 К
Насїнє конопл.	00·00 —00·00 К
Хміль новий	330·00—350·00 К
Хміль старий	00·00 —0·00 К

Правник, рутинований інструктор глядає лекциї на провінциї. Михаленко, Львів, улиця Карпіньского 5. 328/3

Фортепяни
і пяніна в найбільшім виборі
як все
в складї фортепянів
И. Муссіль
у Львові, ул. Кароля Людвика ч. 7.

Найприступнїйші оферти
Артистична переплетня книжок
Львів, Ринок 10, дім тов-а „Просьвіта“
приймає в переплет:
всякого рода наклади.
Книги торговельні і бюрові.
Книги церковні, Євангелия.
Книги бібліотечні і т. п.
Сталим відборцям і братствам церковним уділяє кредиту.

Асекуруйте своє майно від огню
в „Днїстрі“!

Кождий Русин повинен асекурувати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страти, бо достаток одиниці то добробит цїлого народу.

дий Русин повинен асекурувати ся тільки в рускім товаристві взаїмних обезпечень
„ДНЇСТЕР“

Нема жадного иншого руского товариства асекурацийного, тільки один
„ДНЇСТЕР“

„ДНЇСТЕР“ рахує найдешевші оплати заобезпеченя **селяньских будинків**.

„ДНЇСТЕР“ звертає кождорічний **чистий зиск** своїм членам; на рік 1911 виносить зворот 10%.

„ДНЇСТЕР“ оцїнює та виплачує шкоди по огни скоро і ретельно, а до комісиї запрошує все двох господарів на оцїнителїв.

„ДНЇСТЕР“ дає підмоги **руским школам і бурсам**, де виховують ся селяньскі дїти.

Люди асекуровані в „ДНЇСТРІ“ можуть дістати позичку у всїх великих Банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Днїстер“.

Власні фонди „Днїстра“ виносять з кінцем 1910 року 3,052.250 корон.

„ДНЇСТЕР“ приймає обезпеченя на житє у всїх догідних комбінациях (на дожитє, посмертні капітали, посаги, ренти).

В „ДНЇСТРІ“ можна обезпечати від крадежи з вломом движимости всякого рода, а товариства кредитові готівку, цїнні папери і векслї за дешевою оплатою премії.

Адреса „Днїстра“: Товариство взаїмних обезпечень „Днїстер“ у Львові, у власнім домі ул. Руска ч. 20.

ПОРАДНИК
для „Соколів“ і „Січий“
„НА СОКОЛИНИХ КРИЛАХ“.
Зладив С. Ґорук.

Сторін 346, кількадесять ілюстраций крім рисунків до вправ і вправ. Набувати можна у автора: Львів, ул. Хмельовского ч. 15, або в книгарнї Наук. Тов-а ім. Шевченка у Львові Ринок 10. по цїнї 3 К 20 с за оправлений примірник. На оплату почти належить долучити 26 сотиків.

!!Купуйте!!!

одобрений Радою шкільною краєвою і виданий накладом „Видавництва Чина св. Василия В.“ в Жовкві підручник

д-ра Богдана Барвіньского п. з. *„Оповіданя з рідної історії“*.

Підручник обнимає 190 сторін тексту, XXXVI сторін ілюстраций (числом 53) на кредовім папері і 2 мапки. В гарній полотняній оправі коштує всего **2 К 20 с.**

Сей підручник є першим підручником рідної історії для руских середних шкіл і дає шкільній молодежи вперве повний образ нашої бувальщини. Писаний так, що надає ся не лише для учеників I. кляси середних шкіл, але при недостачі иншого підручника й для учеників висшик кляс, для руских виділових шкіл, для семінарий і лїцеїв та до кваліфікацийних іспитів на народних і виділових учителїв.

Надає ся він до науки в дївочих та хлопячих бурсах і институтах, а ізза своєї приступности також для наших **читалень**, для **селян і міщан**. З хісном може повчити ся з него нашої історії й **кождий осьвічений Русин**, що не має часу розчитувати ся в обемистих книжках.

У Львові набувати можна в „Книгарнї Наук. Товариства ім Шевченка“, Ринок 10.

ДО
АМЕРИКИ
КАНАДИ
найлїпше перевозить
Лїнія Кунарда
у ЛЬВОВІ ул. Городецка **99**.

Цїна переправи кораблем 160 корон за дорослі особи разом з поголовним податком, а **90 К** за дїти понизше 12 лїт з погол. подат.

Уважайте на ч. 99.

ВІДЇЗД З ПОРТІВ:

Івернія з Триєсту 17. грудня 1911.
Панонія з Триєсту 12. січня 1912.
Каронія з Реки (Фюме) 1. лютого 1912.

З ЛІВЕРПОЛЮ:

Найбільші і найвеличавійші пароходи на сьвітї:

Люзітанія, дня 16|12 1911, 27|1, 17/2, 9/3 1912.

Мавританія, 30/12 1911, 20/1, 2|3, 23/3 1912.

Розклад їзди зелїзниць у Львові.

Відїзд з Головного двірця до:

рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночи		рано	перед пол.	по пол	вечер	в ночи
3·40	8·22*	2·45*	7·00*	11·1	Кра ова	5·50	9·00*	—	5·48	9·50
—	8·45	6·05	7·30	12 35*	Кракова	7·30	10·15	1 30*	8·25*	2·22*
—	—	5·46	—	—	Мшани	—	—	—	7·15	—
—	—	3·50	—	—	Ряше а	—	—	1·10	5·40	—
6·15	10·40	2·18*	8·46	11·13	Підволочиск	7·20	11·55	2·10*	—	10·30
—	—	2·35	8·38*●	—	Красного	—	8·08*	—	10·10	—
6·00	9·15*	2·20*	—	10·48	Чернівців	8·05	—	2 05*	—	9·34
—	9·37	—	—	2·50*	Чернівців	—	—	5·52	6 26*	12·05
—	—	3·05	—	—	Станїславова	—	10·25	—	—	—
—	—	—	6·29	—	Коломиї	5·45	—	—	—	—
6·00	—	1·45	6·50	11·25	Стрия	7·28	11·40	6·45	—	11·00
7·30	—	1·45	6·50	—	Лавочного	7·28	11·40	4·25	—	11·00
6·35	9·05	3·40	—	10·40	Самбора	8·00	9·58	1·40	9·00	—
6·35	—	2·28	7·49	11·35К	Рави р. Брухович	7·33	—	1·26	8·00	—
6 06	7·22	—	·	11·35К	Бру хович	—	—	—	—	—
8·20	—	—	—	6·00	Яворова, Янова	8·15	—	4·30	—	—
5·58	—	—	6·16	—	Підгайців	—	11·15	—	10·20	—
5·58	—	—	6·16	—	Винників	—	11·15	—	10·20	12·16К
5·50	—	2·50	—	—	Стоянова	—	10·04	—	6·30	—

Відїзд з Підзамча до:

6 30	11·01	2·33	9·09	11·33	Підволочиск	7·01	11·3	1·55*		10·13
—	—	2·52	8·51*	—	Красного	—	7·49*	—	5 16	—
6·12	—	—	6·30	—	Підгайців	—	10·54	—	8 52	—
6·12	—	1·30	6·30	10·40К	Винник	7·26	10·54	6 24	9·57	12·00К
8·12	—	—	5·38	—	Стоянова	9·42	—	6·11	9 57	—

Відїзд з Личакова до:

6·31	—	—	6 51	—	Під гайців	—	10·36	—	9·36	—
6·31	—	1·49	6·51	10·59	Винник	7·08	10·36	6·06	9·36	11·43К

* поспішний поїзд. поїзд поки що не їздить. Е лише в недїлї. К в суботи і недїлї.

Видає і відповідає за редакцию **Семен Ґорук**

З друкарнї В. А. Шийковского у Львові.

KUL BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA